

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 05 Şubat 2025
Sayı : 819

10/2337

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

En temel insan haklarından biri olan sağlıklı ve güvenli gıdaya erişimle ilgili yaşanan sorunların sektörün tüm paydaşlarıyla birlikte ele alınması, hem üretim kalitesinin ve dürüst üreticinin korunması hem de caydırıcılığın artırılmasına yönelik mevcut düzenlemelerin gözden geçirilmesi ve gerekli yasal önlemlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98. TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

[Handwritten signatures and names of members of the Turkish Grand National Assembly]

Askın GENÇ
Kayseri Mv.

Kadim Durmaz
Tokat Mv.

Rıfat T. NALBANTOĞLU
İzmir Milletvekili

Av. Filiz Çözer
Antalya Mv.

Utku ÇAKIRÖZER
Eskişehir Milletvekili

Deniz DEMİR
Ankara Milletvekili

Tahy Özcey
Düzce

Mehmet Akdeniz Koyunçay
Bursa Mv.

Ömer Öner
Göner
Kocaeli

Ali KARAOĞA
USAK Mv.

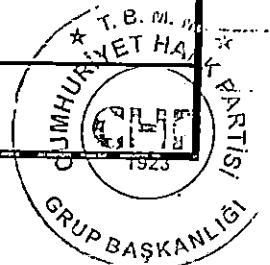
Mehmet KANKA
Kocaeli

Özcan KIZ
Marsin Mv.

Minat Kar
Samsun Mv.

YAKA

8.19.. Sayılı Meclis Araştırma Önergelerinin İmza Çizelgesi

[illegible]

GEREKÇE

Sağlıklı ve güvenli gıda, sağlıklı yaşamın da ilk adımı olarak en temel insan haklarından biridir. Her insanın yeterli miktarda, inanç ve kültürü doğrultusunda ihtiyaçlarını karşılayabilecek gıdaya erişim hakkı vardır. Devletin en önemli görevlerinden biri de bireylerin sağlıklı ve güvenli gıdaya erişimini düzenlemektir. Ancak, dünyamızdaki hızlı nüfus artışına paralel olarak tüketimin de hızla artması ve buna karşın kaynakların sınırlı olması gıda arzının arttırılmasının yanı sıra sağlıklı ve güvenli gıdaya erişim konusunda çeşitli problemlere de neden olmuştur. Bu nedenle bir yandan gıda arzını arttırmaya yönelik arayışlar sürerken diğer yandan da üretim, işleme, dağıtım sürecinde sağlık açısından gerekli kurallar ve önlemlerin alınması ihtiyaç haline gelmiştir.

Talep sürekli artarken kaynakların sınırlı olması, teknoloji kullanımının yaygınlaşması ve firmalar arasındaki rekabetin artması gibi nedenler, taklit ve tağşiş ürünlerde de artışa sebep olmuştur. Gıda hilesi olarak da adlandırılan taklit ve tağşiş, bütün dünyada güvenli gıdaya erişimde önemli bir sağlık sorunu olarak görülmektedir. Ülkemizde de gerek denetimlerdeki yetersizlik gerekse yaptırımların caydırıcılıktan uzak olması gibi nedenlerle güvenli gıdaya erişim her geçen gün zorlaşmakta, taklit ve tağşişlerde sürekli bir artış görülmektedir.

Tarım ve Orman Bakanlığı kayıtlarına göre halen ülkemizde 97 bini üretim, 341 bini satış, 286 bini toplu tüketim yeri olan toplam 724 bin gıda işletmesi mevcuttur. 2024 yılının Eylül ayı itibariyle yapılan 940 bin denetimde 16 bin uygunsuzluk tespit edilmiş ve 771 milyon lira idari para cezası kesilmiştir. 368 işletme hakkında savcılığa suç duyurusunda bulunulmuştur. Bakanlık tarafından her gün açıklanan listelere bakıldığında denetim oranına paralel olarak taklit ve tağşiş yapılan ürün çeşitliliğinin ve gıda sahtekarlarının sürekli arttığı görülmektedir. Taklit ve tağşiş yaptığı tespit edilen işletmelere uygunsuzluk durumuna göre, 146 bin liradan 10 milyon 500 bin liraya kadar para cezası kesilmekte, uygunsuz ürünler piyasadan toplatılmakta ve imha edilmektedir. İşletmenin kapatılma kararı ise ancak mahkeme yoluyla olmaktadır.

Gıda koruma ve gıda güvenliği perspektifinden taklit ve tağşiş, gıda dolandırıcılığının bir alt kategorisi olarak ele alınmaktadır. İnsan sağlığını da tehdit edebilen bazı uygulamaları da içeren söz konusu faaliyetlerin, sadece tüketiciye değil, ilgili sektöre ve ülke ekonomisine de önemli zararları bulunmaktadır. Bu anlamda hem ekonomik açıdan hem de gıda güvenliği açısından denetimlerin sıklığı, yaptırımların caydırıcılığı ve tüketicinin bilinçlendirilmesi büyük önem kazanmıştır.

Bu doğrultuda 2020 yılında çıkartılmış olan Gıda, Tarım Ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkındaki Kanunu'nun 29 ve 30'uncu maddeleri ile Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda Ve Yem Kanunu'nun 40'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde değişiklik yapılmış, taklit ve tağşişin engellenmesine yönelik yaptırımlar düzenlenmiştir. Ancak söz konusu düzenlemelere bakıldığında yaptırımların büyük ölçüde para cezasına dayandırıldığı ve artan taklit ve tağşiş suçları nedeniyle caydırıcılıktan uzak olduğu ortaya çıkmıştır.

Taklit ve tağşiş ile mücadelede kamunun yanında diğer paydaşların da (üretici, tüketici ve sivil toplum örgütleri) üstlendiği sorumluluklar önemlidir. Haksız ekonomik kazanç elde edilmesi amacıyla yapılan bu faaliyetler, tüm paydaşları olumsuz etkilemektedir. Sadece ekonomik açıdan bakıldığında bile, asıl zararı sektör görmektedir. Çünkü taklit ve tağşiş sektörde haksız kazanç ve rekabete yol açmaktadır. Buna ilaveten kalite kayıpları da yaşanmaktadır.

Bu gerekçeler doğrultusunda, sağlıklı ve güvenli gıdaya erişimle ilgili yaşanan sorunların sektörün tüm paydaşlarıyla birlikte ele alınması, hem üretim kalitesinin ve dürüst üreticinin korunması hem de caydırıcılığın artırılmasına yönelik mevcut düzenlemelerin gözden geçirilmesi ve gerekli yasal önlemlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98. TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

